

Podstawowe dane osobowe recenzenta

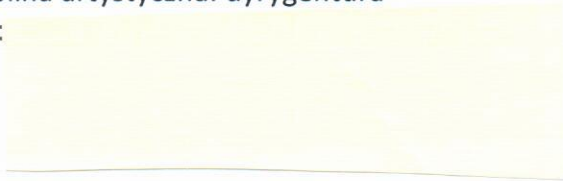
Szczecin 18.08.2018

Prof. dr hab. Dariusz Dyczewski

Dziedzina: sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna: dyrygentura

e-mail:

RECENZJA

dokonana na podstawie Ustawy z dnia 14.03.2003 r. (t.j.Dz.U. Nr 2014, poz.1852 z późn.zm.) oraz zgodnie z par.6 ust.3 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 03.10.2014 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora a także na podstawie decyzji z dnia 21.06.2018 Rady Wydziału Kompozycji, Interpretacji, Edukacji i Jazzu Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, (pismo z dnia 05.07.2018).

Przedkładam recenzję pracy doktorskiej magister Anny Ostrowskiej, sporządzoną w związku z przewodem doktorskim w dyscyplinie artystycznej – Dyrygentura.

TEMAT PRACY

„Pejzaż muzyczny, jako sztuka korelacji słowa, dźwięku i obrazu na przykładzie wybranych dzieł muzyki chóralnej kompozytorów polskich.”

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Magister Anna Ostrowska przedstawiła pracę doktorską w formie:

- Dzieła artystycznego zapisanego na płycie CD, zarejestrowanego 07.06.2014, 23.01.2016, oraz 23.04.2016 roku, w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach.

- Opis dzieła w formie pracy doktorskiej przygotowanej pod opieką promotora dr hab. Iwony Bańskiej prof. AM w Katowicach.

Wykonawcami, których przygotowała i prowadziła dyrygentka były następujące chóry:

Chór Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach (chór kameralny, męski, żeński, mieszany)

Chór dziecięcy „Minorek” Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. im. G. Fitelberga w Chorzowie.

DZIEŁO ARTYSTYCZNE

Kompozycje wybrane i zarejestrowane przez doktorantkę na płycie CD wynikają z jej zainteresowań i badań dotyczących korelacji słowa, dźwięku i obrazu na przykładzie wybranych dzieł muzyki chóralnej polskich kompozytorów. Pani magister Anna Ostrowska wykazała się wiedzą, dojrzałością i umiejętnościami dyrygenckimi w prezentowanym repertuarze.

Jan Fotek „Do gór i lasów” (chór mieszany 8-mio głosowy)

Utwór utrzymany w nurcie neorenesansowym, warstwa tekstowa silnie powiązana z muzycznym opracowaniem. Dobrze zrealizowane tempo ukazało majestat w głosach chóralnych a koloryt barwy stworzył doskonałe płaszczyzny i plany brzmieniowe. Świetnie uwypuklona struktura rytmiczno- harmoniczna w chórze ukazała zwarte, czyste pionory akordów.

Józef Świder „Nad wodą wielką i czystą” (chór mieszany), kompozycja powstała w 1977r.

Bardzo dobrze prowadzone dialogi i płynne przenoszenie melodii między głosami, dało efekt świadomego powiązania tekstu słownego z warstwą muzyczną. Praca dyrygentki z chórem nad tekstem to wyważona ekspresja zespołu chóralnego, doskonale realizującego założenia doktorantki. Falująca melodyka sprawia wrażenie lekkości i subtelności utworu – to także zasługa dyrygentki.

Andrzej Mozgała „Prośba o wyspy szczęśliwe” (chór mieszany)

Utwór powstał w 2007 roku – to połączenie finezji formy z impresjonistycznym malarstwem dźwięków. Paleta koloru dźwięków przenosi słuchacza w pełen liryzm i zachwyt nad krajobrazem. Czyste brzmiano głosy chóralne ukazują całą paletę marzeń, kolorystycznych współbrzmień. Bardzo dobra dykcja i trafna dynamika – to atuty tego wykonania.

Andrzej Koszewski „Piosenka o królach”

Powstała w 1988 roku. Utwór na 3-głosowy chór dziecięcy nawiązuje do 3- zwrotkowej budowy wiersza. Miniatura, w której głos najwyższy prowadzi narrację, głos środkowy – to sekundowe wychylenia wprowadzające kołysankowy charakter a głos najniższy – to pochod dźwięków w długich wartościach. Wyrównana emisja głosów dziecięcych – bardzo naturalna a zarazem dźwięczna, świadczy o wysokiej kulturze brzmienia całego chóru dziecięcego – brawo dla Pani magister Anny Ostrowskiej za tak perfekcyjną pracę z dziećmi i ich młodymi głosami.

Józef Świder „Poranek” ze zbioru „Rymowanki”

Bardzo dobrze dobrany utwór dla chóru dziecięcego – piękne frazy, klarowna forma i faktura. Prozodia tekstu w tym utworze ukazała integralną część z warstwą muzyczną. Całość doskonałego wykonania dopełniła dynamika, która trafnie została poprowadzona przez dyrygentkę.

Henryk Mikołaj Górecki „Rok i bieda”, „Ptasie plotki”(chór żeński)

Ekspresja, dramaturgia, wielokrotne repetycje zrealizowane przez zespół ukazały dużą sprawność techniczną i doskonałą dykcję. Obie pieśni są opracowaniem wierszy Juliana Tuwima.

Pierwsza „Rok i bieda” to nostalgiczna i spokojna opowieść o przemijającym czasie zaś druga „Ptasie plotki” to muzyczna ilustracja bajkowej historii podwórkowej zabawy zwierząt, pełnej wigoru i motoryki – całość w skocznym charakterze krakowiaka. Bardzo dobry przekład tekstu – dokładna dykcja, prostota rytmiczna i melodyczna stanowi o klarowności całej formy wykonanej przez zespół w sposób perfekcyjny.

Romuald Twardowski „Świt” (na chór żeński)

Utwór z 1959 roku. Olśnienie i zachwyt w oglądanym krajobrazie ukazały słuchaczowi czysto brzmiące głosy żeńskie. Warstwa muzyczna emanuje całą paletą barw, dynamika, rytmika i korespondencja głosów w prezentacji chóru żeńskiego nadaje wyrazistości temu utworowi. Czysta, jednolita spójność brzmienia głosów ukazuje emocjonalne napięcia fraz, a zrealizowana dynamika dopełnia perfekcyjnego wykonania – brawo!!!

Romuald Twardowski „Nim przyjdzie wiosna”(na chór męski)

Utwór powstały w 1972 roku, pełen radości, ciepła i romantyzmu. Korespondencja głosów jest czytelna i scalona w jedną całość. Melodią, która przeplata się przez wszystkie głosy nadaje utworowi przestrzenności brzmienia. Doskonale prowadzona dynamika ukazuje potęgę brzmieniową głosów męskich. Ekspresja frazowania ma duży wpływ na czytelną narrację tekstu i szeroki ambitus głosów. Świadome, z wyczuciem, sięganie po dynamikę forte wpłynęło na opanowanie i pewność tej prezentacji – to zasługa dyrygentki i jej konsekwentnej pracy z zespołem.

Romuald Twardowski „Cisza morska” (chór męski)

Utwór został napisany w 1996 roku, jako pierwsza część z trylogii morskiej, pozostałe części to „Żegluga” i „Bryza”.

„Cisza morska” – stanowi pełne kontrastu i kolorytu ujęcie toni wodnej. Potoczny i kołyszący charakter tego utworu, koresponduje z ilustracyjnością tekstu.

Zastosowanie przez kompozytora i trafne wykonanie przez chór, stałych zwrotów rytmicznych – utrwala falujący charakter utworu a sylabiczny tekst wzmacnia wyrazistość całego przekazu.

Cały utwór w wykonaniu chóru męskiego ukazał integralność sfery muzycznej z warstwą lirycznego tekstu i połączeniem ilustracyjności całego przekazu.

Edmund Maćkowiak „Pejzaż” (chór mieszany)

Kompozytor w tym utworze sięga do późnych estetyk, tworząc swego rodzaju stylistyczny kolaż. Przeplatające się nurty: romantyczny, impresjonistyczny, ilustracyjny i sonorystyczny ukazują każdą frazę w innej estetyce tworząc segmenty muzyczne. Wszystkie elementy muzyczne tego utworu zrealizowane zgodnie z zapisem partytury a także czyste brzmienie chóru i ciekawa interpretacja, pozwoliły dyrygentce osiągnąć wysoki poziom wykonawczy tego utworu.

Jan Wincenty Hawel „Mała suita w dolinie, nad Wisłą” (chór mieszany)

To cykl czterech, krótkich miniatur chóralnych do słów Władysława Bochenka. Tekst odzwierciedla przyrodę Beskidu Śląskiego. Każda z części oznaczona jest pod tytułem: I – Pejzaż, II - Dźwięczna nuta, III – Jadą goście, IV – Wisła.

Pierwsza, w umiarkowanym tempie przechodzi w drugą, z atmosferą góralskiej zabawy, w której doskonale w brzmieniu znajduje się chór. Trzecia to szybkie tempo, motoryka, próba ilustracji nadjeżdżających gości – chór ponownie przy dobrej dykcji oddaje w całości charakter tej części. Ostatnia, czwarta – to nawiązanie do pierwszej pod względem tempa i refleksyjnego charakteru. Ścisła integralność warstwy słownej z muzyczną, nagłe kontrasty dynamiczne, to wszystko doskonale łączy się ze współczesnym brzmieniem i tradycją muzyki góralskiej. Zespół przygotowany i poprowadzony przez magister Annę Ostrowską, sprostał temu zadaniu i suitę wykonał z dużą kulturą muzyczną, na bardzo wysokim poziomie.

Podsumowując: Przygotowanie, realizacja nagrania i bardzo wysoki poziom całego przedsięwzięcia, zasługuje na najwyższe uznanie a doktorantka może śmiało starać się o awans zawodowy i naukowy – brawo.

PRACA DOKTORSKA – OPIS I OCENA

Praca doktorska **„Pejzaż muzyczny, jako sztuka korelacji słowa, dźwięku i obrazu na przykładzie wybranych dzieł muzyki chóralnej kompozytorów polskich.”**, obejmuje 172 strony, składa się z 3 rozdziałów, poprzedzonych wstępem, zwieńczonych zakończeniem, bibliografią, spisem przykładów nutowych i wykazem reprodukcji. Do pracy dołączono nośnik w postaci płyty CD z zarejestrowanym w formacie audio dziełem artystycznym.

Praca spełnia wymagania pod względem formalnym, jej struktura, podział treści, kolejność rozdziałów i kompletność jest zgodna z wymogami rozprawy doktorskiej. Tytuły rozdziałów odpowiadają treści i tworzą spójną wewnętrzną i pozbawioną przypadkowości całość.

W rozdziale I autorka przedstawiła rys historyczny pejzażu w każdej z dziedzin sztuki, oraz spojrzenie na problem w szerszym ujęciu obszaru badań (malarstwo, literatura, muzyka).

W rozdziale II autorka opiera się na problematyce badań i ukazuje integralność dziedzin sztuki, które w kontekście dzieła muzyki chóralnej, odnoszą się do wielopłaszczyznowego dzieła artystycznego. Dzięki połączeniu tekstu literackiego i muzyki, kompozytorzy tworzyli wielobarwne szkice muzyczne a inspiracja konkretnym widokiem bądź krajobrazem pozwalała na uchwycenie i połączenie przez kompozytora ulotności piękna w muzyce chóralnej z ilustracyjnością zjawisk natury, we współdziałaniu muzyki chóralnej z innymi dziedzinami sztuki. Zamierzeniem tego rozdziału było również odnalezienie odnośników w malarstwie, które nawiązywałyby do tekstu muzycznego.

Celem części III jest analityczne ukazanie elementów dzieła muzycznego, poszukiwanie środków wyrazowych, wpływających na budowanie wizualnych obrazów, widoków natury, badanie technik kompozytorskich i tekstu literackiego. Wybrane utwory z literatury chóralnej, poddane zostały formalnej analizie.

Praca została napisana dojrzałym językiem, z wnikliwością, w oparciu o wartościową literaturę przedmiotu. Autorka przedstawiła innowacyjne spojrzenie na ilustracyjność muzyki, we współdziałaniu z literaturą i malarstwem. Praca w tym obszarze badań, nosi znamiona nowatorstwa i stanowi wkład w rozwój dyscypliny artystycznej – Dyrygentura.

Dysertacja doktorska magister Anny Ostrowskiej jest kompetentnym i satysfakcjonującym dopełnieniem dzieła artystycznego, potwierdza dużą wiedzę autorki i stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny artystycznej – Dyrygentura.

KONKLUZJA

Praca doktorska, przygotowana i przedstawiona przez magister Annę Ostrowską stanowi oryginalne rozwiązanie problemu artystycznego oraz wykazuje odpowiednią wiedzę teoretyczną kandydatki w dyscyplinie artystycznej – Dyrygentura. Magister Anna Ostrowska posiada umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy artystycznej. W/w praca doktorska w postaci dzieła artystycznego i jego opisu spełnia wymagania Art. 13 Ust. 1 Ustawy z dnia 14.03.2013 r.

Stawiam wniosek o dopuszczenie pracy doktorskiej do publicznej obrony i wnioskuję o nadanie stopnia Doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej – Dyrygentura.

Prof. dr hab. Dariusz Dyczewski